

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ובירורי יוחסין

נימוקי דין תורה זה מתוך הנפסק באחד מסניפי בית הדין בבני ברק ובקרית ספר (מודיעין עילית) בשבתו כבוררות וכבית הוראה לממונות במעמד שני צדדים, ע"י דיין יחיד או מותב תלתא

(תיק זה פורסם כבר בחוברות המודפסות של בית הדין)

תיק מס' 2761.

דין ודברים שנטען בין שכנים, ע"ד המזוזות של פתחי הגג.

וציור השאלה הוא: בעבר היה סולם ופתח בגג (ארובה) ולא מדרגות ולא דלת. שכני קומה העליונה קבלו רשות השכנים להרחיב עוד קומה ובנו, ואת הגג העליון שנבנה מחדש, שלפי החוק הרשום נהפך לגג משותף של כל השכנים, ולפי דעת הבונים הוא שלהם פרטי, בנו בצורה שיש גרם מדרגות יצוק שעולה אליו וכן 2 דלתות עם משקוף ומזוזות. הגג משמש לשכן אחד להנחת מחסן פלסטיק, ושכן אחר ג"כ מעוניין לשים שם דפנות וסכך ומחסן פלסטיק, וגם אחרים טוענים שזה טוב להם לשימושים. ובנוסף נמצאים שם דודי שמש ומדי פעם נכנס בעל מלאכה לתיקונים דרך הדלתות.

השאלה היא על מי החיוב לשים מזוזה, ובאיזה צד לשים אותה.

שכן אחד (שכעת יש לו שם רק דוד שמש, והוא המתכנן להניח שם סכך ודפנות ומחסן פלסטיק ועדיין לא הניח כלום) טוען שזה גג משותף ויש לקבוע מזוזות על חשבון קופת ועד הבית, כלומר שהמצווה גם שלו. ושכנים שבנו את הגג טוענים שהחיוב רק שלהם כי הגג רק שלהם. אין להם כעת שימוש מסויים אבל הם מתכננים להניח שם כל מה שירצו. ולפעמים נכנסים להסתכל בנוף, ובעיקר לא להשאיר בלי כניסה ויציאה כדי שלא יחזיקו בו אחרים.

עוד התווכחו השכנים האם החיוב מימין הנכנס לגג, או מימין הנכנס מהגג לחדר מדרגות, בשמאל הנכנס לגג. וכל אחד שאל רב

אחר והגדירו את הגג כמרפסת של הבנין, וקבלו תשובות לפי הלכות מרפסת והיכר ציר וכו'. למעשה שכן אחד קבע בדלת אחת מימין ושכן אחר קבע בדלת השניה משמאל. אבל טרם שילמו על המזוזות והשאלה על חשבון מי לשלמן, אם ע"ח ועד בית ע"ח כל השכנים או ע"ח הבונים העליונים.

אחרי בירור כל הטענות ואין סתירות בין הצדדים הוכרע למעשה: דאין גג כמרפסת, וגג שעולים להסתכל בו בנוף בלבד בלי שימוש פטור ממזוזה. גם תכנית להשתמש אינה מחייבת, ולא בעלות. רק מי שזה אצלו בית אוצר חייב, ואם אין שימוש של אוצר זה כמו פחות מד' אמות שפטור. אבל אם חדר המדרגות בשיעור חיוב ויש בו שימוש ולא רק מעבר לדירות דרך חדר המדרגות, אולי יש חיוב מהגג לכיוון חדר המדרגות כבית שער שלו. והמשתמש בגג למחסן חייב ודאי, ואם לקבוע מימין או משמאל (במידה וגם חדר המדרגות שימושי וגם הגג), תלוי מה השימוש החשוב יותר הוא נחשב בית וקובעים בימין הנכנס אליו.

לסיכום אם חדר המדרגות בר חיוב, אפשר לקנות מקופת הועד כי חדר מדרגות של כולם. אבל אם חדר מדרגות אינו בר חיוב, נשאר שאלה של הדלתות רק מצד הגג, וכולם פטורים חוץ ממי שמשתמש בו כבית אוצר.